

A small wooden boat is positioned in the center of the image, surrounded by tall, golden-brown reeds. The boat is filled with several wooden oars. The water in the boat is dark blue, and the sky above is a clear, light blue. The overall scene is peaceful and natural.

EMILIA
JASTRZĄBEK-
ZIMNICKA

*Na
ostatniej
drodze*

*Na ostatniej
drodze*

Wydawca

Starostwo Powiatowe w Słupsku

Sfinansowano ze stypendium Starosty Słupskiego
przyznanego Emilii Jastrząbek-Zimnickiej
oraz środków Gminy Główny.

Redakcja

Zbigniew Babiarczyk-Zych

Projekt okładki

Skład komputerowy

Artur Wróblewski

Zdjęcia

Jan Maziejuk

Nakład: 500 egz.

Wydanie I (Nie do sprzedaży)

Copyright by Emilia Jastrząbek-Zimnicka

ISBN 978-83-60228-79-1

Słupsk 2017

EMILIA JASTRZĄBEK-ZIMNICKA

*Na ostatniej
drodze*

Słupsk 2017

ODEJŚCIE – CZYLI POETYCKA KREACJA

Emilia Jastrzębek-Zimnicka, rocznik 1938, ma w literackim dorobku kilka tomików wierszy, wciąż pisze i z radością z pamięci recytuje swoje wiersze. Tomik wierszy „Na ostatniej drodze” w zamierzeniu autorki jest pożegnaniem z Czytelnikami. Motyw odejścia pojawia się w wielu zamieszczonych w książce lirykach, odczytuję go jednak w kategoriach literackiej kreacji. Pięćdziesiąt dziewięć wierszy ujętych w pięć tematycznych rozdziałów przywołuje od dawna obecne w twórczości poetki tematy i obrazy.

Najpierw najbliższa sercu okolica: krajobrazy Izbicy, Główczyca, Pomorza z bogactwem historii i natury, gdzie „Dawna tajemnica ukryta w naturze i pieśni partyzanta”. Granicę małej ojczyzny wyznaczają nazwy miejscowe, rodzima historia, legendy, materialne pamiątki, piękno natury opiewane serdeczną strofą. Okryte łanami zieleni pola są „świętą księgą” z zamkniętą historią stworzenia, dla poetki są źródłem z którego czerpie radość. Z harmonii życia zgodnego z prawami natury wynika prosta prawda, że „Každy kiedyś odejdzie”.

Poetka Emilia Jastrzębek-Zimnicka nie odkrywa nieznanych prawd, siłą jej poezji jest osobista refleksja o tym co nieuniknione, co trzeba przyjąć jak chleb, jak komunie wpisana w jednostkowe istnienie. Rytm jednostkowego i wspólnotowego życia opisany rokiem kalendarzowym, znaczony porami roku, obrazami natury, religijnymi obrzędami świąt jest czystą afirmacją Boga dostrzeganego w naturze i jej prawach, opiera się na harmonijnym, niemal panteistycznym związku. Podmiot liryczny wierszy jest nie tylko obserwatorem i piewcą przyrody; poddaje się jej prawom, łączy go z otoczeniem empatyczna więź, franciszkańskie pojmowanie natury. Motyw wyidealizowanego przemijającego świata poetka przeciwstawia obrazom współczesności. Dramatyczne napięcie i gorycz towarzyszą poetyckiej diagnozie, która jako motyw przewija się w każdej części tomu wierszy. Pierwszy rozdział zamyka wiersz „Przebudzenie” z obrazem współczesnej wiejskiej codzienności: szarej, nijakiej, nastawionej na zaspokojenie egzystencjalnych potrzeb:

*„a tu rzeczywistość
Szara
Trzeba żyć jeść chleb powszedni
Kupić ubranie
Opłacić czynsz energię i taka codzienność
Wraca srebrnym półksiężycem z rana
I zimową ciemnością powrotu
Samo życie w powiatowej
Rzeczywistości
Małych wiosek”*

Wpisane w liryczną wypowiedź wersy pożegnania ze światem odczytuję jako refleksję o przemijaniu epoki, kryzysu tradycyjnych wartości. Poetka stawia diagnozę: wraz z jej pokoleniem mija dawny świat, o nowy trzeba się postarać; przenieść – może siłą poetyckiego słowa – cenne prawa i prawdy.

W części II tomu „Na ostatniej drodze” zatytułowanej „Ziemia mego dzieciństwa” poetka przywołuje czas i miejsca, gdzie:

*„Malwy pod oknem piwonie pod płotem
Narcyze niezapominajki spracowaną
ręką Matki sadzone
Są mym kompasem wiodąc me spojrzenie
Na piękną południową mej Ojczyzny stronę”*

Powrót do źródła („Rzeczka”) możliwy jest tylko w słowie, w poetyckiej kreacji ocalającej miniony świat i jego kulturową tożsamość. Poezja jest zaś spoiwem, mostem między dawnym i nowym, daje szansę kulturowej i aksjologicznej identyfikacji.

Nie twierdzę, że świadomie, raczej intuicyjnie poetka rozumie przekleństwo i konieczność tworzenia „tożsamości wciąż nowej – od Rzymian przeciw „barbarzyństwu”, chrześcijaństwa przeciw (częściowo, co prawda) kulturze Rzymu, humanistów odrodzenia przeciw średniowieczu, później nowoczesności przeciw XVIII wiekowi, i tak do dziś...”, zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i społecznym.

Kulturowa ciągłość musi odbywać się w zderzeniu starego z nowym, w pokoleniowym przeciwstawianiu się i identyfikacji, by napisać „mapę na dorosłe życie”. W obrębie kulturowej tożsamości istotne jest doświadczenie historyczne, również w jego indywidualnym przeżyciu.

Emilia Jastrzębek-Zimnicka w rozdziale „Żołnierskich mogił krzyże” podejmuje motywy historyczne. Elegijny ton wierszy z obrazem „żołnierskich mogił”, partyzantów, „co szli do boju” jest jednocześnie rodzajem memento:

*„Bo pokój na tej ziemi
Zawsze powinien trwać
Wszyscy braćmi jesteśmy
To winien człowiek znać”*

Poetka przywołuje pamięć czasu, kiedy „Żyli wśród nas bracia Żydzi / nie ma już ich wśród nas”. Na mapie znaczących, tkwiących w pamięci jak zadra miejsc jest Oświęcim i Syberia. Jest też Izbica, świadek wojennych tragedii:

*„Wiem, że nad Łebę ze swą krzywdą przysła
Młoda śliczna Elfrida z Izbicy
Komu miała swój żal wypowiedzieć
Gdy mordy i gwałt szalały w okolicy”*

Historyczna refleksja, przestroga, że okrucieństwo wojny jest doświadczeniem zupełnie niedawnym w perspektywie jej życia, osobiste późniejsze doświadczenia mieszkanki pomorskiej Izbicy, to wszystko buduje pojęcie ojczyzny – wielkiej dumy i rozczarowania.

Czwarta część tomu nosi tytuł „Ziemio moja, skrawku biało-czerwony”. W bezpośredniej lirycznej wypowiedzi poetka przywołuje najdawniejsze dzieje ojczystej ziemi („Korzenie”), opiewa piękno języka i przyrody, osobiste wzruszenia, tęsknoty i przydrożne kapliczki. Wszystko to, co buduje pojęcie ojczyzny. Ojczyzna bywa jednak trudnym wyzwaniem:

*„Szukam ojczyzny żałując
Czemu w tę dal jechać trzeba
Szukam ojczyzny od nowa
Rozplątując marzeń węzły
Wszystko się gdzieś rozmazalo
W mglistej zasłonie cierpienia”*

Tak jak kiedyś pisał poeta o rachunkach krzywd i o tym, że w pieśni jest nasza siła, Emilia Jastrzębek-Zimnicka zamyka rozdział wierszem: „Ojczyźnie służyć trzeba / za zwykłą kromkę chleba.”

Ostatni rozdział pod tytułem „My dzieci jednego Boga” zamyka kompozycyjnie cały tom wierszy „Na ostatniej drodze”. Pochwała natury i afirmacyjny stosunek do Boga w wierszu „Ziemia kaszubska” uzasadnia poetycką puentę, jest przesłaniem autorki dla współczesnych:

*„Czyż to nie gorzka prawda
że my współcześni
patrzymy z kamienną obojętnością
na los maltretowanego
dziecka, psa, gołębie
chcemy, żeby wszystko wokół
było wygodne, ugłaskane, piękne
Fala krzywdy dziwnie wraca
Tyle mądrych ustaw wymyślił
w swej niezmierzonej pysze człowiek
Na swój użytek
tylko że gdzieś po cichu
kumuluje się czarna chmura krzywdy”*

Krytycy literatury twierdzą, że „autor umiera dla tekstu w momencie, gdy zaczyna pisać. Wchodzi w rolę „ja” piszącego, po czym traci kontrolę nad utworem, kiedy wszystko zostało już powiedziane i nic nie można dodać, nic zmienić. Wówczas mówi już tylko tekst, mówi podmiot liryczny – „ja” tekstowe.” Taka perspektywa odczytania wierszy i w ogóle twórczości poetki z Izbicy daje pewną swobodę interpretacyjną, możliwość pominięcia biograficznych zawilości. Co jednak zrobić, kiedy życie wkrada

się niepostrzeżenie do wierszy, kiedy wiersz jest sposobem komunikacji ze światem? A tak jest w liryce Emilii Jastrzębek-Zimnickiej, poetki o chłopskim rodowodzie, która nigdy nie zagubiła ludowej wrażliwości na piękno natury, szacunku dla wszelkich przejawów życia, szczerzej religijności. Dlatego zło dostrzega w samym człowieku, w nieprzestrzeganiu przez niego właściwej hierarchii wartości. Zachwianie relacji z naturą, odejście od aksjologicznego kanonu burzy harmonijną relację ze światem. Poetka spisała poetycki testament, świadoma własnego kresu: „Tomik „Na ostatniej drodze” jest ostatnią moją w życiu książką”, napisała autorka w słowie wstępnym, wierząc w moc poetyckiego słowa. Osobną cechą poezji Emilii Jastrzębek-Zimnickiej, nie do przecenienia, jest wierność ludowej frazie poetyckiej i tym elementom języka, które jej twórczość stawiają w nurcie poezji ludowej.

Tomik wierszy Emilii Jastrzębek-Zimnickiej „Na ostatniej drodze” jest zatem nie tylko pożegnaniem z Czytelnikiem autorki świadomej ograniczeń i zagrożeń związanych z biologicznym wiekiem. Odczytuję ten tom wierszy jako projekcję świata w drodze ku nowoczesności, ostatniej drodze ocalającej dawne wartości, bez których nasze człowieczeństwo może okazać się ułomne, ponieważ:

*„Tyle mądrych ustaw wymyślił
w swej niezmierzonej pysze człowiek
Na swój użytek
tylko że gdzieś po cichu
kumuluje się czarna chmura krzywdy”*

Wiersze Emilii Jastrzębek-Zimnickiej proste i szczerze trafiają do Czytelnika dzięki mecenatowi Starostwa Powiatowego w Słupsku, a szczególnie dzięki życzliwym staraniom Zbigniewa Babiarsza Zycha, opiekuna nieformalnej grupy poetyckiej Wtorkowe Spotkania Literackie działającej przy Starostwie, do której od początku jej istnienia należą autorka tomu wierszy „Na ostatniej drodze”.

Czesława Długoszek, Objazda

OD AUTORKI

Tomik „Na ostatniej drodze” jest ostatnią moją w życiu książką. Stanowi syntezę i podziękowanie za przeżycie koszmaru drugiej wojny światowej, którą Najwyższy Pan i Bóg tego świata pozwolił mi przeżyć.

Myślę, że w czasie długiego życia miałam szczęście do dobrych ludzi, wspaniałych rodziców, nauczycieli, profesorów. To, że tak bardzo ukochałam piękno mej ojczystej ziemi, w tym szczególnie ziemi pomorskiej jest efektem spotkań z wszystkimi bliskimi mi i serdecznymi ludźmi.

Wiem, że śmierć upomni się o swoje i będę musiała zostawić moją coraz piękniejszą ojczyznę. Będzie mi żal odejść i pożegnać to żywe, pulsujące piękno. To jezioro w koronie trzcin, zieleń lasów, łąk i wiosenne delikatne listki brzozy. Ale taka jest smutna kolej rzeczy.

*Emilia Jastrzębek-Zimnicka
Izbica, 28 listopada 2017 r.*

*Na naszej pięknej
nadmorskiej ziemi*

POLA

Pola to święta księga
W której wyczytać możesz
Prawdę o życiu sięgającą
Przeszłych odległych wieków
Strofy wypisane
Mówią o pracy i sile człowieka
Zagon po zagonie
Wyszywany macierzanką na miedzach
Poradlone broną cierpią
Z podniesionym czołem
By wytrysnąć złotem kłosów
Szumiących jak skrzydła anioła

ZAPACHY

Między trzciniami
A zdziczałymi porzeczkami
Przy ogródku
Skrył się bajkowy świat dzieciństwa
Który ścieżką wychodził
Na szerokie pola
Falujące jak wody jeziora
Między różowym goździkiem
A rosochatą wierzba pod lasem
Dawna tajemnica
Ukryta w naturze i pieśni partyzanta
Odurzający zapach lata
Między łąkami a szuwarami
Niosą do stodół gospodarze
By aromat ten zachować na zimowe noce

TRZCINY

Trzciny trzciny zielone wiosennym
Wiatrem rozkołysane
Tulą się do ziemi tańczą walca
Rozjaśnione zorzą letnim ranem

Mieszkają w nich ptaki
W gniazdkach tak misternie uplecionych
Iż żaden architekt
W swoich planach nie nakreśli innych

Wraz z wstającym słońcem
Wzlata z trzcin muzyka
Wszystkich ptasich chórów
Gdzieś pod niebem znika
Nawet największy kompozytor
Nie stworzył tak cudownego dzieła
Melodie gamą złotą płynące z ptasich dzióbków
Na wzór pieśni niebiańskiego archanioła

MODLITWA

Ciemnym wieczorem puszczyk na dębie
Odmawiał głośną modlitwę
Dziwną ostrzegawczą
Słuchała jej mała sarna
I dziki kot
Pod kwitnącą dziewanną uklękała
Mała mrówka
Z odległych Główczy
Głos dzwonów wzywał
Na wieczorną modlitwę
Stadko jaskółek

WIOSNA 2017

Wiatr włóczęga chłoszcze
Mroźnym podmuchem
Rozkwitające pąki jabłoni
Chcą się schować jak
człowiek przed złym losem

Lecz nie mają gdzie
Taka już ich dola
To kwiaty mego serca
Które wiatr w ciągu drugiego
życia zmroził

Nie doczekam chyba słońca i ciepła
Trudno... odpływa moja łódź
do ostatniego brzegu
Czas już by skołatana głowę
W czarnej ziemi na wieki położyć

WIOSENNA MELODIA

Słońce na złocistych skrzypcach
Wiosenną melodie wygrywa
Tańczą w jej takt białe obłoki
Pod nimi chór ptasząt śpiewa
Ciepły dobry wiatr od Łeby
Nadzieję przynosi
Na pogodę w ludzkich sercach
Na radość na miłość
Serdeczne westchnienie
Spraw to nasza miła wiosno
By rosły marzenia
Jak te kwiaty tak urocze
Nad srebrzystą wodą Łeby
Dźwięk klangoru stad żurawi
Dziewcząt wdzięczne śpiewy

ZMARTWYCHWSTANIE

Zmartwychwstał nam jasną wiosną
Chrystus Pan Książę pokoju
Świat zajaśniał wielkim światłem
Głośnym graniem dzwonów
Po zielonym pachnącym lesie
Hosanna rozbrzmiewa
Chór ptaszęcy Panu chwałę
Rozgłośnie zaśpiewał
Zaszumiały fale Łeby do
    Wtóru z ptakami
Cześć Ci wielki Synu Boga
    Miej pieczę nad nami
W kościele w Główniczach
    Na wysokiej górze
Pieśni wiernych, modły wiernych
Współgrają naturze

REFLEKSJE WIELKANOCNE

Przyszedł Zmartwychwstały Chrystus
Nie wiem... po raz który...
Do mej Izbicy w ciszę pól wtopionej
W czas Zmartwychwstania
Odkrył tajemnice
Swojej potęgi
Mocy nieskończonej
Ogarnął wzrokiem
Wydm złocistych góry
Na toń jeziora
Popatrzył w zadumie
Wysłuchany w polskie rozmodlone tłumy
Do niebios wzleciał
Nad sosnami boru

RADOŚĆ

Chrystus potężny
Po mękach cierpieniu
W chwale niebiańskiej zmartwychwstaje
Pieśni słoneczne niosą Alleluja
Ponad cudownym pomorskim krajem
Składają Panu hołd srebrne jeziora
Rzeki wśród łąki soczystej zieleni
Cieszą się ludzie śpiewając hosanna
Na naszej pięknej nadmorskiej ziemi
W małym wiejskim kościółku w Izbicy
Wesołym dźwiękiem dzwony rozbrzmiewają
Cichy szept modlitw płynie nad niebiosa
Prośbą o pokój na świecie i w kraju
Dzięki Ci Chryste za zwycięstwo Twoje
Przed którym pierzcha zło i podłość wszelka
Bo Twoja siła poprzez wieki całe
I pokolenia jest niezmiernie wielka

ŻNIWA

Lasy spowite dymem mgieł porannych
Pierwsze promienie to dnia zwiastowanie
Ptaki w modlitwie do Najświętszej Panny
Chwałą dzień pański zanim jeszcze wstanie

Płynę i patrzę w zadumie w zachwycie
Gdzie chusta pola kłosami ubrana
Choć wszystkie barwy w świecie zobaczycie
Robi wrażenie bo cała jest wyzłacana.

I kiedy rolnik położy na dłoni
Bochen upieczony z plonu swego żyta
To jakby mocarz wielki w dzwony dzwonił
To jakby każdy słońce w domu witał

Nie rzuci rolnik ziemi ani pługa
Własną krwią i potem uprawionej
Bo tu zabłysła życia jego iskra
Na tej pomorskiej krainie zielonej

ZAGONY

Tutaj na piaszczystej sukience
Usiadły pasiaste zagony
Poją śródpolne grusze
Łzami tysiącletniej biedy
Domy mojej wioski kapliczki
I krzyż strzeże
Pod nimi deszcz ludzkich łez
Jak rzeka do przepastnego morza płynie
Matka Najświętsza niesie je
Do stóp Pana, mgłą poranna
Burzą wiosenną i tak
Modlitwa serdeczna
Nigdy nie zaginie

PTAKI MARZEŃ

W sennej ciszy późnego lata
Pod zieloną pochyloną wierzbą
Usiadły ptaki mych marzeń
Mają biało-czarne kształty bociana
Głos jaskółki szept skapanej w rosie trawy
Przyglądam się im jak w leśnym źródelku
Szukając zagubionych kluczy
Do ich spełnienia

WIERZBA

Jest taka stara wierzba
W dolinie Łeby rośnie
Liście jej szemrzą wieści
O dawnej pomorskiej wiosnie
Ptaki w gałęziach szczebiocą
Pieśni słoneczną nutą
Wiatr w dal nadmorską wysyła
Listopadowy smutek
Może to stare drzewo
Mieć lat sto albo dwieście
Pewną nocą lipcową
Wieść tę ogłosił śpiewem słowik
Liści szelestem
Może to księżyc
Opowie wierzby staruszki
Dzieje kiedy się
Pełnią rozsrebrzy
I zakochanych nadzieją...

DZIEWCZYNA

Piaszczysta złota droga
Wiedzie ciepłym szlakiem do
Lisiej Góry
Obok kamienia rośnie
Krzew dzikiej róży
Okryty delikatnym kwieciem
Młodym szczęście wróży
Może w ten krzew polnej róży
Słowińska zaklęta dziewczyna
Czekająca przy kamieniu
Na powrót chłopca rybaka
Który utonął w wodach
Łebskiego jeziora
Strojna w kwiecie wiosną
Jesienią płonąca koralem jarzębiny
Wciąż piękna na słowo tajemnicze
Czeka
Wierzy święcie, iż ktoś zakochany
Zdejmie z niej zaklęcie
Ożywi cudowną i wiotką

SZARA JESIEŃ

Przyszła do mnie szara jesień
Wzięła mnie na skrzydła wiatrów
Unosząc między skłębione obłoki
Kazała szukać zagubionych
Odkłamków szczęśliwych lat młodości
Nie znalazłam ich w wichrowej zawierusze
Zabrzmiały tylko precudne nuty Apassionaty
Wróciłam na ziemię
Ze łzami w oczach
Za cudem życia
Które nieuchronnie przeminęło

POLSKA WIGILIA

Biały śnieg mróz srebrzysty ciepła miękka mgła
To obraz polskiej Wigilii
Serdecznej tęsknoty za światem dzieciństwa
Tak odległym a jednak bliskim
Żal że odeszli rodzice dziadkowie
Została szara pustka
Rozgłosniony krzyk ptaka
Wśród gęstwiny trzcin
Płacze moje serce
Drży ręka dzieląca opłatek
Łza cichutko spływa po policzku
Piękna choinka biały obrus wigilijne potrawy
Łączą mnie z jeszcze żyjącymi przyjaciółmi
Tylko ten pusty talerz czekający na wędrowca
W mej wyobraźni jest przeznaczony
Dla kogoś ukochanego z zaświatów

KĄŻDY KIEDYŚ ODEJDZIE

Każdy kiedyś odejdzie
Pożegna pola zielone
Ostatnią modlitwę zabiorą
Oczy cierpieniem zamglone

Zostaną lasy i domy
W nich zrozpaczona rodzina
Opadną śmiertelne zasłony
Dla kogoś czas się zatrzyma

Łzy bliskich popłyną serdeczniej
Rzeką niepowstrzymaną
Trudno każdy kiedyś
Musi odejść
Takie odwieczne prawo

CHWAŁA ODCHODZĄCYM MIESZKAŃCOM IZBICY

Chwała tym co odeszli
Z tej ziemi urokliwej jeziornej
Zabierając ze sobą troski
Codziennego dnia
Za rzekę wieczności
Drzewa przydrożne wierzby
Nadrzeczne
Zapłaczą za nimi serdecznie
Wichrową porą jesienną
Łzy deszczu jak perły padną
Na ziemię co chleb daje
Utuli ich las przycmentarny
Do snu w pościeli
Złotego piasku
Zasną...
A Anioł dobroci sprawi
Że bliskim wróci słoneczna
Radość po dniach
Żalości i smutku

PRZEBUDZENIE

Srebrny sierp księżyca
Zmierza do snu
Gdy budzi się moja wieś
Jeszcze zanurzona w gęstej kołdrze ciemności
Rozświetlona złotem drgającego światła
Żarówek
Wstaną młodzi ludzie z ciepłego snu
I jadą do pracy i szkół
Autobusem PKS
Są senni i pełni marzeń a tu rzeczywistość
Szara
Trzeba żyć jeść chleb powszedni
Kupić ubranie
Opłacić czynsz, energię i taka codzienność
Wraca srebrnym półksiężycem z rana
I zimową ciemnością powrotu
Samo życie w powiatowej
Rzeczywistości
Małych wiosek

NOC

Nocy ciemna, czarnooka pani
przepiękny diament w kosmosie otchłani
w płaszczu miękkim i mglistym
orderach gwiazd, księżycu srebrzystym
jesteś ideałem ziemskiego piękna
wszystkiego co dobre i czyste
źródłem zapomnienia
ból i cierpienia
kojąc we śnie smutek co dręczy
pobudzasz uskrzydłasz
człowiecze marzenia
do szczęścia i dobra
cudownego kwiatu
uwielbiam cię nocy
wbrew złu tego świata

*Ziemia mego
dzieciństwa*

RODZINNE STRONY

Znikła gdzieś w wędrowce lat
Malownicza wieś z drewnianymi chatami
Krytymi słomianą strzechą brodą świętego starca
W której wiły gniazdo szczebiocące wróble
A wiatr latawiec przynosił szczęście domownikom
Uśmiechniętym zawsze mimo ciężkiej czarnej pracy
W zdobywaniu razowego chleba którego
Zapach niósł się na pola aż po jeżynowe
Krzaki pełne ciemnych soczystych jagód
Teraz przypominają mi smak
Kochanych ust
Na ostatniej może ścieżce
Mojego długiego życia
Ludzi których słowa i serce
Były szczerze jak jasne
Niebo
Nad moim rodzinnym Zamościem

POWRÓT DO MŁODOŚCI

Powracam chętnie do wspomnień młodości
Krainy grusz polnych i przydrożnych klonów
Wierzb pochylonych w zadumie
nad wodą

Gdzie czar dzieciństwa pozostał zielony
Dom mój zwykły z pustaków murowany
W nim tyle szczęścia doznałam od dziecka
Nie ma już domu

Lecz gdy zamknę oczy
Słyszę odgłosy rozmów w jego ścianach
Nutę sierocą która dźwięczy w uszach
Ten smutek szary który w sercu mieszka
Malwy pod oknem piwonie pod płotem
Narcyze niezapominajki spracowaną
ręką Matki sadzone

Są mym kompasem wiodąc me spojrzenie
Na piękną południową mej Ojczyzny stronę
Wspomnienia ojca który nad klepiskiem
Machając cepem w trudzie młócił zboże
Byśmy chleb jedli smaczny i pachnący
Jak wielkie szczęście dałeś Panie Boże
Jeszcze gdzieś słyszę głośnie lnu miedlenie
Tuman październicy które w świat leciały
Widzę biel prześcieradeł i białej bielizny
Która na sznurze przed oknem wisiała
szum kołowrotka, turkotanie wrzecion
Poświst zamieci ciepła z kominka
Które szczęście wróżyło
Ten zapach szczęścia którego nigdy
Na ścieżkach życia nie zgubiłam

RZECZKA

Mała jesteś rzeczko
Płynącą przez łąki leniwie
Stary most tve dwa brzegi spina
Pochylając się nad wodą
wierzby płaczące o listkach zielono-siwych
Przedzieraszą się przez zarośla
Trzciny tatarak cię tulą
Czerwień słońca o zachodzie
Zwisną nad Tobą i mym rodzinnym Zamościem
Ogromną ukwieconą kolorami kulą
Rozmawiasz ze stadkiem jaskółek
Siwą czapłą na jednej nodze
Słuchasz turkotu motorów samochodów
Na ruchliwej ze Strzelc drodze
Nie możesz tylko jednego
Wrócić do swego źródła
jak ja do zmarłych rodziców

ZWÓZKA

Kiedys a było to dawno
W Zamościu zwoziło się zboże
Z zapachem rumianku i mięty
Drabiniastym wozem
Byle zdążyć przed deszczem
i burzą
Koniem Kasztanką
który sapał z wysiłku
Głaskany dobrą ręką ojca
Wiózł ten skarb do stodoły
Południowy skwar
Wyciskał pot
Ale miał być chleb
Masło i miód
Za ten ciężki żniwny trud

ZIEMIA MEGO DZIECIŃSTWA

Ziemia osnuta jesiennych
Pajęczyn nicią
Pachnąca sadów bogactwem
Owiana mgieł tajemnicą
Pajęczańska ziemia
Potem pokoleń zroszona
Pieśniami
Jak jabłoni kwiatem
Umajona
Sercu bliska... jedyna
Jak najdroższa
Miłość matczyzna
Pajęczno Zamoście Siedlce Strzelce
Do nich powraca
Ma dusza i serce
Bo nigdzie takim złotem
Nie płoną łubiny
Nigdzie wonniejszej
Nie znajdzie maliny
Nigdzie dziewcząt piękniejszych
Nie spotkasz
Gdy na sumę idą strojnie
Oberka tak nikt ogniście
Nie tańczy
Jak na tej ziemi dobrej
Cichej i spokojnej
Jest we mnie radość
Spełnienia
Jest we mnie cisza
Wspomnienia

Jest we mnie smutek rozstania
Rzewna melodia
Oddania
Jest wszystko co świat
Dać może
W bieli szarości kolorze
W ulotnych błyskach
Tęczy
W melodii która dźwięczy

MAMO

Królowo mego dzieciństwa
w koronie warkoczy
Z barwną zapaską na ramionach
To Ty nauczyłaś mnie modlitwy do
srebrnej kapliczki księżycyca
Rozmawiać z ptakami kotem psem
I śpiewać piosenki z poszumem potoku
Świat wtedy był nieforemną figurą
Niewiele z tamtych czasów zostało się w pamięci
Zawsze marzyłam o dalekich wędrówkach
Pytając co też jest za ostatnim domem Zamościa
Ostatnią łąką ostatnim polem
Potem modliłam się przed kapliczką
By rozmowa z Bogiem rozjaśniła mi w głowie
Ukazując mapę na dorosłe życie
Później została mi w sercu
Zwykła słowińska tęsknota
Za ciepłym rodzinnym domu kościołem
I Ojczyzną

NIE MA RADY

Na przemijanie nie ma rady
Tak jak na miłość
By bez zdrady trwała przez życie
Wszystko przemija, młodość, uroda
Czas wciąż odpływa bystrą wodą
Lęk pozostaje przed ciemnością

Gwiazdy powstają lat tysiące
W mgłę się zmieniają pulsująco
Czas je przemienia w ból przestworzy
Tylko złość ludzka wciąż się mnoży

*Żołnierskich
mogił krzyże*

POKÓJ

Żołnierskich mogił krzyże
Wolności znaczą szlak
I stoją jak żołnierze
Na wiecznej warty znak

Szedł żołnierz pochylony
Szlakiem bitewnych dróg
Szedł smutny, zamyślony
Padł w boju...
Tam gdzie zakwitł polny głóg

Rozkwitły białe kwiaty
Rozrósł się bujny krzew
Jesienią czerwień płonie
Jak w młodym sercu gniew

Na hełmie gwiazdka mała
Na wieczność legła spać
Tak pamięć dokonała
Co winien człowiek znać

Bo pokój na tej ziemi
Zawsze powinien trwać
Wszyscy braćmi naszymi
To winien człowiek znać

ŻYDOWSKIE DOMY W PAJĘCZNIE

Są jeszcze w Pajęcznie domy
w których żyli nasi bracia Żydzi
nie ma już ich wśród nas
w głębi podwórek na połamanych płotach
nikt nie powiesi prania
czas pamięcią sprawia
że nie wrócą już czarne
rozczochrane główki dzieci
nie ma Żydów w czarnych kapotach
cisza jak na cmentarzu
stary kruk tylko pamięta
tamte straszne wydarzenia
gdy spędzeni jak bydło w kościele
czekali na śmierć jak wybawienie
głodni brudni myci w zimie szlauchem
by czyści mogli wsiąść do pociągu
transportującego ich do Oświęcimia
by tam jeszcze raz przeżyć męczarnie
w katowni jakiej jeszcze nie było na ziemi
odeszli pokornie niby święci
na śmierć z nienawiści człowieka
końcem drogi ich był piec i Oświęcim
i obłok w niebiosach ich czekał
wygnany z bożnic naród wybrany
skazany na śmierć i włóczęgę
zatruty przez katów gazami
przez okrutników którzy mieli
w ręku bicz i potęgę
we wsiach polskich i małym miasteczku
w bożnicach nie palą się świece
szames na Minian wiernych nie czeka
pochłonęły ich gazowe piece

PARTYZANCKA PIEŚŃ

Szumi las ciemny las
Piosenkę o zmroku
Która łzę wyciska
W każdym polskim oku
Szli do boju partyzanci
Szli odważni szli tak młodzi
I w boju ginęli
Tylko drzewa pieśń szumiały
Gdy padli w mchów
Miękkiej pościeli
Tylko w górze gdzieś zapłakał
Druh serdeczny ptak
Jak zrozumieć tamte czasy
Wroga podłość jak
Bezimienny krzyż w gęstwinie
Płacze deszczu łzami
Drogi Chryste Święty Boże
Zmiłuj się nad nami

POD DREWNIANYM MOSTEM

Pod drewnianym bardzo starym mostem
Wody Łeby od prawieków płyną
Byстрыm nurtem fal witają wiosnę
Jasnooką kaszubską dziewczynę
Potem latem wód zdziwione lusterko
Błękit nieba odbije i słońce
Cudna jest wśród łąk rzeka Łeba
Bije w tobie tej ziemi serce oddane gorące
Powiedz rzeko co szeptały twe wody
Kiedy wojna całe zło przyniosła
Ludzką mękę i bezmiar cierpienia
Ty milczałaś smutna i wyniosła
Ludzką skargę przyjęły twe fale
Łez niewinnych i słonych strumienie
Ty płakałaś razem z mieszkańcami
Z ich nieszczęściem co spadło na tę ziemię
Wiem że nad Łebę ze swą krzywdą przyszła
Młoda śliczna Elfrida z Izbicy
Komu miała swój żal wypowiedzieć
Gdy mordy i gwałt szalały w okolicy
Zapłakały z nią wierzby nadbrzeżne
Olchy smutne pochyliły głowy
Klangor ptasi zabrał to cierpienie
Hen pod nieba stropy diamentowe

GDZIE BYŁ ŚWIAT

Gdzie był świat gdy w Oświęcimiu
I innych katowniach ginęły miliony
Płynęły z oczu strumienie czarnych krwawych łez
Świat milczał może rządzący bali się Hitlera
Drżąc przed jego potęgą o własną skórę
Cierpienie wzniosło się żyłastym dębem
W górę
Przed oblicze Pana Wieków
Który dając wolność człowiekowi
Nie przewidział przebiegłości szatana
Ten zaś z wolności ludzkiej urządził
Sobie krwawą arenę zła

MODLITWA ZA POLEGŁYCH

Za wszystkich
Którzy ginęli okrutną śmiercią
W śniegach Syberii
Po strasznych męczarniach
    Podróży
Mając przed oczyma
Obraz grusz na ojczystych miedzach
Kraju rozszarpanego
Na strzepy rękami zaborców
Potem sponiewierana
Krwawymi rękami Stalina
Módlmy się za przeszłość
    I przyszłość
Za każdy święty obraz
Zdeptany policyjnym buciosem
Za posąg Matki Boskiej
Rozstrzelonej w
Kresowej wiosce
Podarte fotografie
Spalone od kochanych
    Listy
Módlmy się za wszystko

WSPOMNIENIE

Szumi w lesie wiatr piosenkę o zmroku
Którą łzę wyciska w każdym polskim oku
Szli do boju partyzanci...
Szli odważni szli tak młodzi
I w walce ginęli
Tylko drzewa pieśń szumiały
Gdy padali w mchu miękkiej pościeli
Tylko w górze gdzieś zapłakał druh serdeczny ptak
Jak zrozumieć tamte czasy
Wroga podłość jak?
Tylko biały krzyż w gęstwinie płacze deszczu łzami
Drogi Chryste Święty Boże zmiłuj się
Nad nami
Smutne naszych rodaków rozmowy
Przyszłość jawi się niepojęta
Droga pełna zakrętów
Polsko kraju serdeczny
Ziemio nasza święta
Los twój tragedia odwieczna
Niezgody twoich synów
Czy będzie kiedyś inaczej?

Na XV Powiatowych Spotkaniach z Poezją
(Nie)Profesjonalną w Damnicy.

*Ziemia moja,
skrawku biało-czerwony*

ZAMYŚLENIE

Ziemia moja skrawku biało-czerwony
Wśród ogromnej świata polaci
Odwagą moich przodków mocą wywalczony
Nad którą orzeł w głębi nieba wzlata
Chłopo-robotniczy pot rosą był
pól polskich
Kromka chleba ciężką pracą wypracowana
Tak było kiedyś dziś gdy trzeba
opuszczać dom własny
By gnieździć się w obcych nieprzyjaznych ścianach
Tylko wiatr smutnie wciąż nad losem
Płacze tych którzy wiodą gdzieś życie tułacze
Dobrze by było aby Polska
Matka była wciąż z nami do życia ostatka
I w złotą gwiazdkę która w górze świeci
Patrząc się marzyły o Ojczyźnie dzieci

SZUKAM OJCZYZNY

Szukam ojczyzny z kagankiem
W ciemnej rzeczywistości
Takiej ojczyzny która da dobrobyt
Lecz zabierze prawo do wolności
Nie jeden rok już minął
Nie jeden bal sylwestrowy
Na zakręcie życia w obcym kraju
Nie mogę podnieść głowy
Szukam ojczyzny żałując
Czemu w tę dal jechać trzeba
Szukam ojczyzny od nowa
Rozplątując marzeń węzły
Wszystko się gdzieś rozmazało
W mglistej zasłonie cierpienia

KORZENIE

Skąd mogę wiedzieć że moja Ojczyzna
Zrodzona ze słowińskich korzeni
Kiedy przez wieki tabuny wojsk obcych
Deptały serce tej ziemi

Z dalekich stepów Azji Mongolii
Tatarska orda parła przez świat
Było jak było prawo wojny
Dzieci się rodziły
Krzyżówka białej i mongolskiej rasy

W czasie potopu Szwedzi najeżdżali
Bezbronne miasta i wioski
Dlatego tak naprawdę skąd można wiedzieć
Czy akurat mój ród jest polski

Ważne że kocham rodzinne strony
Te trzciny co zdobią jezioro
Ludzi i kwiaty ptaki w szumie drzew
Ten obraz przez Boga stworzony

REFLEKSJA

Co przyniesie los w niestabilnym świecie
Gdy gdzieś w umysłach polityków
Budzą się złowrogie zamiary
Podobne do krwiożerczej bestii
Która łaknie ofiary
Aby to nie było tak jak w czasie ostatniej wojny
Gdy zginęły miliony
W mękach i cierpieniu
Czy to jakaś klątwa ciąży nad ludzkością
Tajemnicze fatum
Które musi się spełnić
Na tej pięknej matce Ziemi

MOJA MIŁOŚĆ

Ubrana w błękitny płaszcz
Z pomorskiego nieba
Prześwietlony złotem słońca
Stoję na białej kołdrze śniegu
Bo ta ziemia i ci ludzie
To jest moja miłość jedyna gorąca
Kiedy to mgła nadmorska
Szarym szalem mnie otuli
Mnie i ten złocisty krzyż
Na rozdrożu Izbicy
Modłę się do Pana umęczonego
Za nasze grzechy
W gęstym krzewie polnej róży mały
Zmarznięty ptaszek
Razem ze mną płacze
Nad światem stojącym
Na krawędzi zagłady

POLSKA MOWA

Odziedziczyłam najpiękniejszą mowę
Szeleszczącą liśćmi jedynej
Na świecie złotej polskiej jesieni
W srebrnych mgłach wśród pól sennych
Moje dziedzictwo Piastów i Jagiellonów
Śpiewamy Nie rzucim ziemi skąd nasz ród
Śpiewamy Boże coś Polskę przez tak
liczne wieki osłaniał tarczą potęgi i chwały
Chowamy wielkie i małe draństwa
Jak łzy pod powiekami
By się nie wstydzić po wiekach
Naszych potomków
Wspominając bohaterstwo ludzi
Ratujących Żydów poświęcenie
Św. Maksymiliana Kolbe
I wielkość św. Jana Pawła

JESIENNY PODWIECZOREK

Spokojna niedziela pachnąca spadającymi liśćmi
Pierwsze dymy nad dachami domów
Snują po ziemi potem wznoszą do nieba
Opowiadają o dziejach tego świata
Słuchają je duchy i zasypiają
Mruczy ofiarne słońce
Zimno wypala ostatnie owady
Pozostaje odbicie łąki z kretowiskami
Ślady spłoszonych saren, jeleni i koni
Żegnają je przygasłe promienie słońca
Ostatnie deszcze suszy wiatr
Który śpiewa cygański romans
Niosący się po pasiastych wąwozach
Gdzie w jesiennej szarości śpią zmyły
przyszłych zdarzeń
Jesień zmienia nasz punkt widzenia na los
Szczególnie ten płaski obłok
Który starał się przynieść mnie do ziemi

BABIE LATO

Złote słońce maestro malarzy
Cudnym pędzlem barwy jesienne maluje
Tu liściom jarzębu czerwono-brunatne
Wierzbie starej srebrno-zieloną
Suknie szykuje
Wśród zielonych listków brzozy
Gdzieniegdzie złoto przenika
Ostatnie jabłka rumieńcem obdarzy
Przez świat płynie kolorów muzyka
Nasza długa jesień bogata
Niesie ludziom wszechobecną radość
Rozedrganą rosą rozsrebrzoną
Idzie przez świat senne babie lato

KOCHANY

Wiem, że zapomnisz o mnie
Zapomnisz gdy zejść w tajemnicze
zakątki zaświatów
Zapomnisz kiedy zwiędną na mym
grobie kwiaty
Tylko o Tobie nie zapomni moja dusza
Będzie żyła w Twoich gestach śmiechu
Płaczu Twych cudownych wzruszeń

Stanę na Twej drodze skromnym
Żółtym kwiatkiem pod oknem
Drzewem olchy i kaliny nad
Rzeką Łebą
Ptakiem w locie sarną jeleniem
w zielonym lesie
Gdzie echo daleko daleko aż do morza
Mą tęsknotę z za grobu poniesie

MOJA DROGA

Idę moją drogą
co chwilę przystając
Z ogromnego zmęczenia
Pytam czemu los
Tak trudną wyznaczył mi drogę
Czemu ciężaru
marzeń udźwignąć nie mogę
Nikt nie pomoże
Z boku stoją bliźni
Wiatr tylko wieje
zimny porywisty
Stąpam po twardej
oblodzonej drodze
Słaba istota
o marzeniach czystych

PRZEMIJANIE

Jeszcze kasztany ubrane na biało
Przecudne kwiatów świeczniki
Już bzy liliowe białe bordowe
Stoją w przemijania szyku

Pachną tak cudnie w wiosny południe
Rękę podają kalinie
Której uroda w polskich piosenkach
Na całym świecie słynie

Napatrz się miły na to żywe piękno
Bo kiedyś wichry szaruga nastanie
Zmiecie to wszystko jednym gestem
Świat zostawiając zamieniony w szarość

Bo wszystko na tym świecie wyznaczone
Zielona wiosna i lato złociste
Srebrzysta zima jesieni szarość
Taka jest prawda życia oczywista

Zapytałam jeziora latem...

ZAPYTAŁAM JEZIORA

Zapytałam jeziora w zimie
Czy mu dobrze
Tak być wtulonym w pierś matki Ziemi
Popatrzyło zdziwione – oczyma stalowymi
I wyszeptało – nikomu tak wygodnie
Nie było
Zapytałam jeziora wiosną
Skąd ta piękność zielona
Wokół niego wyrasta
Zdumiało się pomarszczonym obliczem
Słońce ją darowało
Przecież to jasne
Zapytałam jeziora latem
O czym szumi jego zmienna woda
O stolemach którzy kiedyś powstaną
Śpiącym wojsku
Które stworzy wielkie szczęście tej ziemi

STRÓŻ

Moją ojczyznę
Przydrożne kapliczki strzegą
Orzeł biały skrzydłem omiata
Jednak wiele gorzkich słów...
nad niebo jasne wzlata
Dlatego Mario Królowo
Polski
Prosimy Ciebie byś
Swymi słodkimi słowami
Wybłagała Ojca na niebie
Odmianę polskiego losu
Smutne naszych rodaków rozmowy
Przyszłość jawi się niepojęta
Droga pełna zakrętów
Polsko kraju serdeczny
Ziemia nasza święta
Los twój tragedia odwieczna
Niezgody twoich synów
Czy będzie kiedyś inny

ZA CO SŁUŻYĆ OJCZYŹNIE

Ojczyźnie służyć trzeba
Za zwykłą kromkę chleba
Za ptaków ranne śpiewy
Za głóg lilie pokrzywy
Za spokój groźną burzę
Za deszcz wiatry kałuże
Za wszystko to co nasze
Za zdrajców i judaszy
Bogaczy i nędzarzy
Bo to dom nasz dzisiejszy
Przyszłość... spełnienia
Naszych potomków marzeń

*My dzieci
jednego Boga*

ZAPOMNIENIE

Za czarną górą gdzie nie świeci słońce
Gdzie ciemne duchy skołtunione siedzą
Zgasło w zadumie serce gorejące
Za złą granicą za ciemności miedzą

Płomień tam jasny nie rozjaśni ciemności
Szatan złowrogi wciąż otwiera paszczę
Jęki wciąż słyhać w tej złowrogiej ciemności
Piszczel odarty zgniłą czaszkę głaszczę

Jakież ofiary sprawić mogą aby znów
Jasność wtargnęła w te odwieczne mroki
Nikt o tym nie wie i wiedzieć nie będzie
Bo nie zbadane są Boskie wyroki

CZAR PRZEMIJANIA

Czar przemijania refleksja
Nad tym co by nastąpiło
Gdyby wiecznie trwała pamięć
Ludzi
Cierpiących w wyniku krwawych ran
Otrzymanych w samo serce
Od rodziny bliskich przyjaciół
Dobrze że czas odpływa rzeką
Smutek oczu i westchnień
Wzlata pod srebro gwiazd
Migotaniu galaktyk
Zmieniając odwieczną tęsknotę
W melodie akordeonisty
W czas wiosennej zieloności
Wśród kwiatów konwalii
Tak cudownie pięknych
Jak woń kwiatów
Wokół tronu Pana Wieków

MY DZIECI JEDNEGO BOGA

My dzieci jednego Boga
Na jego wzór stworzeni
Pylek kosmicznego wiatru
Z miłością trzymamy się ziemi
Kiedy wybuchnie wulkan
Kamienie wystrzelą do nieba
Spraw swą dobrocią Boże
Pomocy Twej potrzeba
Gdy się zatrząsie ziemia
Gdy serce się otworzy
Nie skarż się bliskim
Miłości nie ma
Miłości nie ma
Słuchaj odgłosów z przestworzy
My dzieci jednego Boga
Niewierni przyrodzie i ziemi
Ogromna fala nas zmiata
My zaś z uporem
Zostajemy
Zostajemy
Zielona puszcza naszą przystanią
Czarne zagony naszym wspomnieniem
Wysokie domy nieba sięgają
Są prawdą naszą i cieniem
My dzieci jednego Boga
Kosmiczne kłosa na ziemi
Nie mamy litości dla brata
Nie pomagając
Giniemy
Już przeżyliśmy wojny

Krwi rzeki przepływając
Nadzieja na pokój świata
Schowała by życie na ziemi
Cudowny wytwór Bożej wyobraźni
Miłością przetrwania zjednoczeni
W swych gniazdach
Zostajemy
Zostajemy

MARIO MATKO BOLESNA

Mario Matko Bolesna
Która tak cierpiałaś
Stojąc pod krzyżem
Umęczonego Syna
Spraw by głód klęski żywiołowe
Widmo terroru omijało
Naszą polską ziemię
Z Twych łez o Mario
Powstały oceany i morza
Ostoją w nieszczęściu
Jesteś dla świata
Stojącego na krawędzi zagłady
Mario Matko Boża
Niski pokłon oddajemy Tobie
Matko nad matkami
Bez Twojej świętej pomocy
Jesteśmy na łaskę
I niełaskę złego losu zdani

DLACZEGO?

Dla każdego wystarczy powietrza
Wody i słońca
Płyną przez świat łez rzeki
Niewinnej krwi strumienie
Gdzie szukać drzewa nadziei
Które zrodzi owoce sumienia
Dla każdego wystarczy powietrza
Wody chleba i słońca
Dlaczego więc na tym świecie
Fali krzywd nie ma końca?

PRZEMINĘŁA

Przeminęła zła sława władzy
Nerona Hitlera Stalina
Przeminęły złowrogie czyny
Bil la Dena
Przetrwała jedynie ponad czasem
Historią i wiekami
Wielka potęga Niebios Pana
Największa władza i dobroć
Człowiekowi dana

ZIEMIO

Dla mnie najcudowniejsza jesteś
Kiedy śpisz... otulona
Ciemną kołdrą nocy
W srebrne gwiazdki
Ginie wtedy gdzieś
Wszelkie zło i zniszczenie
Strach... że z góry
Spadnie bomba nuklearna
Lub Bin Laden skrytobójczo
Wymorduje tysiące ludzi
Noc skrywa wszystko
My ludzie prosić musimy Stwórcy
By bezpiecznie pozwolił nam
Przejść ścieżki życia
Ciebie zaś Ziemioc ocalić od zła
W bezmiarze Kosmosu
Jak perłkę śliczną

PRAGNIENIE

Pragnę nauczyć się takiej modlitwy
Która byłaby prosta i szczerą
Płynęła jasnym dobrym strumieniem
Do tronu Pana na niebie

Chciałabym za wszystko Bogu
Dziękować
Jak kwiaty i zboża za wodę
Hołd Panu Wieków czułym sercem oddać

Za cudy życia i jego urodę
Naucz mnie Panie bym umiała prosić
Jak o deszcz prosi spękane pole
Kornie z pokorą w górę głowę wznosić
Twą boską Panie wykonuję wolę

Pozwól mi Panie odejść bezpiecznie
Wszak każdy codziennie odchodzi
Spraw dobry Panie abym w zaświatach
Doznała Twojej miłości
Bez granic

ZIEMIA KSZUBSKA

Boże Najświętszy który władasz
Bezkresem wszechświata
Mądrze i tak wspaniale
Popatrz łaskawy z góry
Na swe Kaszuby
Popatrz z błękitnej dali
Bo Kaszuby to piękna kraina
Popatrz w niebo oczami jezior
Wstęgami pól i lasów
Świetlistą kulą słońca
Ciebie zaś Wielki Boże
Kaszubski lud chwali
Modlitwą szczerą
Z serca płynącą
Wielkie Trójmiasto Słupsk Lębork
Kościerzyna
Wioski ubrane w stubarwne ogrody
Pokłon Ci dają w pokorze
Modlitwą najszczerzą
Na świecie

GORZKA PRAWDA

Czyż to nie gorzka prawda
że my współcześni
patrzymy z kamienną obojętnością
na los maltretowanego
dziecka psa gołębie
chcemy żeby wszystko wokół
było wygodne ułaskane piękne
Fala krzywdy dziwnie wraca
Tyle mądrych ustaw wymyślił
w swej niezmierzonej pysze człowiek
Na swój użytek
tylko że gdzieś po cichu
kumuluje się czarna chmura krzywdy

UKOCHANA MATKO LUDZKOŚCI

Mario wymodłę z Twoją pomocą
Bochen chleba dla ubogich
Namiastkę domu dla bezdomnych
Spłace swój dług wdzięczności
Szumem olch i wierzb nadrzecznych
Pocałunkiem rosy na pąkach róży
Kocham Cię Matko jak potrafię
Niech mą spowiedzią
Będzie szum wiatru znad jeziora
Jego pieśni wydumane
    W ciemną noc
Cała wielka Boża moc
Której Ty Mario służysz od wieków
Litujesz się serdecznie
Nad każdym człowiekiem

Na rozdaniu antologii „Świat idzie inną drogą” w Damnicy – 2016 r.

SPIS TREŚCI

Odejście – czyli poetycka kreacja

(Czesława Długoszek, Objazda) 5

Od Autorki

(Emilia Jastrzębek-Zimnicka) 10

Na naszej pięknej nadmorskiej ziemi

Pola	13
Zapachy	14
Trzciny	15
Modlitwa	16
Wiosna 2017	17
Wiosenna melodia	18
Zmartwychwstanie	19
Refleksje Wielkanocne	20
Radość	21
Żniwa	22
Zagony	23
Ptaki marzeń	24
Wierzba	25
Dziewczyna	26
Szara jesień	27
Polska Wigilia	28
Każdy kiedyś odejdzie	29
Chwała odchodzącym mieszkańcom Izbicy	30
Przebudzenie	31
Noc	32

Ziemia mego dzieciństwa

Rodzinne strony	35
Powrót do młodości	36
Rzeczka	37
Zwózka	38
Ziemia mego dzieciństwa	39
Mamo	41
Nie ma rady	42

Żołnierskich mogił krzyże

Pokój	45
Żydowskie domy w Pajęcznie	46
Partyzancka pieśń	47
Pod drewnianym mostem	48
Gdzie był świat	49
Modlitwa za poległych	50
Wspomnienie	51

Ziemio moja, skrawku biało-czerwony

Zamyślenie	55
Szukam Ojczyzny	56
Korzenie	57
Refleksja	58
Moja miłość	59
Polska mowa	60
Jesienny podwieczorek	61
Babie lato	62
Kochany	63
Moja droga	64
Przemijanie	65
Zapytałam jeziora	68
Stróż	69
Za co służyć Ojczyźnie	70

My dzieci jednego boga

Zapomnienie	73
Czar przemijania	74
My, dzieci jednego Boga	75
Mario Matko Bolesna	77
Dlaczego?	78
Przeminęła	79
Ziemio	80
Pragnienie	81
Ziemia kszubska.....	82
Gorzka prawda	83
Ukochana Matko Ludzkości	84

Emilia Jastrzabek-Zimnicka, rocznik 1938, ma w literackim dorobku kilka tomików wierszy, wciąż pisze i z radością z pamięci recytuje swoje wiersze. Tomik „Na ostatniej drodze” w zamierzeniu autorki jest pożegnaniem z Czytelnikami. Motyw odejścia pojawia się w wielu zamieszczonych w

książce lirykach. Pięćdziesiąt dziewięć wierszy ujętych w pięć tematycznych rozdziałów przywołuje od dawna obecne w twórczości poetki tematy i obrazy. Zimnicka to poetka o chłopskim rodowodzie, która nigdy nie zagubiła ludowej wrażliwości na piękno natury, szacunku dla wszelkich przejawów życia, szczerzej religijności. Dlatego zło dostrzega w samym człowieku, w nieprzestrzeganiu przez niego właściwej hierarchii wartości. Spisała poetycki testament, świadoma własnego kresu, wierząc w moc poetyckiego słowa. Osobną cechą jej poezji nie do przecenienia, jest wierność ludowej frazie poetyckiej i tym elementom języka, które jej twórczość stawiają w nurcie poezji ludowej. Tomik ten odczytuję zatem jako projekcję świata w drodze ku nowoczesności, ostatniej drodze ocalającej dawne wartości, bez których nasze człowieczeństwo może okazać się ułomne.

Czesława Długoszek